

polet učiteljstva največje spoštovanje preproste ljudstva: duhovščino. Ali ni bil in se povsod tudi smatral duhovnik pravi duhovni voditelj svojih tanih vseh doletelj, dokler ga niso razmere pahlele v politično sodelovanje, torej v udeleževanje izven cerkve?

Kdo more torej povsem tem nuditi garancijo učiteljstvu, da ga ne čaka v bodočnosti ista usoda, če se ne bo njegovo izvenšolsko udeleževanje zaščitilo z zakonom, ki mu bo obenem nudil vsaj tisto zaščito in prepovedno svobodo v delu, za katerega se zahteva njegova aktivnost in duhovno vodstvo tega ali onega pokreta.

Zakon o narodnih šolah navaja v § 1 odst. 3, da so narodne šole dolžne »širiti prosveto v narodu posredno in neposredno s sodelovanjem z vsemi kulturnimi ustanovami za narodno prosvetevanje«. (Vsa naša podeželska društva z nacionalnimi, socialnimi ali karitativnimi tendencami so kulturne ustanove za narodno prosvetevanje! Pripomni laž!)

§ 78 tč. 11. istega zakona pa nalaga učiteljstvu tudi dolžnost »delovati na narodnem prosvetevanju«. Nikjer pa niso te dolžnosti v zakonu tudi komentirane, tako da bo vreden učitelj, ki mu danes že vsak vaški tribun gle-

da na prste, hitel postati vsaj član, če ne že aktiven delavec vseh mogočih društev, ki pobirajo članarino (kar je navsezadnje tudi važno), če se bo hotel izogniti šikanam vaških tribunov.

Dokler pa ne bo zakon nudil učiteljstvu garancijo popolne svobode v izvenšolskem delu učitelja in dokler se temu njegovemu udeleževanju ne bo dal pečat spoštovanja in avtoritete z najvišjega mesta naše zakonodaje, dotlej obstoji možnost, da bo delaven učitelj stal med dvema taboroma ljudi, od katerih ga bo eden nosil na ramah, drugi pa ga bo besno sovražil ter ga od časa do časa tudi denunciral pri oblasteh. Vaškim tribunom ni dovolj, če se jim je učitelj pokazal sposobnega že na vseh poljih izvenšolskega udeleževanja; in če tudi vedo, da je on duša vsakega pokreta in društvenega življenja, bi časih le radi napravili iz njega tudi — babico...

Tukaj naj naša organizacija poseže v boj za pravice podeželskega učiteljstva, zahteva naj svobode v izvenšolskem delu in v bodoče tvori vsebino naših resolucij, pa bomo sebi in znanamcem opetli življenjsko pot nepotrebnega šarja in trnja.

Lojze Zupanc

Drobtinico? Ne!

Pred nami stojijo važni dogodki, ki bodo morda temeljito izpremenili dosedanj zunanje-politični položaj naše države. V mislih imam prevzem novo stanje v razmerju Italije do Jugoslavije. Mussolini je na usta novega italijanskega poslanika na našem dvoru podal izjavo, ki dokazuje, da bo italijanska zunanja politika zapustila stara izvožena pota in poskušala nove orientacije v svoji politiki do vzhodne sosedne. Na vidiku so razne pogodbe in govori se celo o prijateljskem paktu med obema jadranskima državama. Nimamo namena baviti se obširno s tem pretežno političnim problemom, vendar nam naša nacionalna dolžnost in dolžnost graditeljev narodne kulture narekuje, da tudi ob tej priliki pomenimo svoje mnenje.

Nismo bili nikoli nasprotniki sporazuma z našimi zapadnimi sosedmi, ker dobro vemo, da bi mirno in složno sožitje moglo prinesiti velikih koristi obema narodoma. Vendar pa ponovno glasno poudarjamo, da ni mogoča nikak trajna prijateljska pogodba med jugoslovanskim in italijanskim narodom, če bi pri tem pozabili na nepravilno stanje 600 tisočev naših rojakov pod Italijo. Priznavajoč dejanski stan, ki ga je ustvarila Rapalska pogodba, se vendar poslužujemo prirodne pravice, da se zavzamemo za usodo naših rojakov za mejami. Te prirodne pravice nam ne more odreči niti g. Mussolini sam, ki je že opetovano dal priliko, da smo videli kako se Italija briga za svoje rojake, pa naj bodo ti v katerikoli državi.

Splošne vesti

— Svojemu prvemu učitelju postavili slavalok. V vasi Šuvajč, golubački srez, v moravski banovini, so se kmetje v zadnjem času z vsemi silami zavzeli za šolo, ki je doslej niso imeli. Uspeli so, zgradili lično šolsko poslopje in prišli je v vas tudi prvi učitelj Branišlav Čekić. Ta dogodek so kmetje proslavili na prav slovesen način. Na koncu vaši so postavili slavalok, kjer so z godbo dočakali prvega učitelja. Otroci, njegovi bodoči učenci so ga obsuli s cvetjem, a župan ga je v imenu občine prav iskreno pozdravil. Vsa vas je nato v povorki spremljala učitelja v šolo, v novi in prvi prosvetni dom v tej vasi.

— Upraviteljstva se ponovno naprošajo, da izposlujejo pri krajevnih šolskih odborih plačilo zaostale naročnine »Popotnika«. Kajti, če bi dolžna naročnina še dalje znašala preko 80.000 Din — in ne bo v najkrajšem času poravnana, bo nastala nevarnost, da bo moral »Popotnik« prenehati. Uprava JUU.

— Lepo patriotično slavlje. Tam v skoro pozabljenem Sv. Roku ob Soti je domači PJS priredil v nedeljo, dne 17. p. m. lepo spominjsko svečanost pokojnemu kralju Zvezdinu. S skromnimi prispevki skrajno revnega prebivalstva se je posrečilo v kratkem času nabaviti spominjsko ploščo iz marmornja s pri-

renin. Prenajajo se stavbe toda temelji ostajajo nedotakljivi.

Med te temelje in korenine pršteva mo tvariša Vilibalda Rusa, in to po vsej pravici. Kot dolgoletni tajnik okrajnega učiteljskega društva, zastopnik učiteljstva v okrajnem šolskem svetu, v stalnih borbah z raznimi šolskimi neprijaznimi eksponenti, je opisan v zgodovini našega društva, a to ne s zlatimi črkami; trn ob trnu tvori besedilo, ki se ob njem bohoti cvetje in šad.

Iz naših rok in po naši volji je prevzel mesto šolskega nadzornika, v učiteljske roke, je rekel, da ga vrne, kadar bi zgubil njegovo zaupanje. Postal nam je uradni predstojnik, gospodar. Priznati moram, da je s svojega uradnega stališča prav tako branil učiteljske pravice in avtoritete, kakor preje kot stanovski bojevnik. Boril se je, kakor sem rekel, ob grobu, s poštenostjo za poštenost, ne da bi pri tem izigral ali žrtvoval svojo poštenost.

Ne morem sicer trditi, da bi se med društvom in njegovim uradom nikdar ne bila pojavila nesoglasja. Tudi so bila; a on je razumel, da ne stopamo nikdar v ospredje kot osebe, temveč le kot organizirano članstvo v borbi za svoje pravice. Upošteval je to in tudi klonil.

Bil je dobrušen. Tudi to lastnost so večkrat izrabljali, nastavliali mu pred noge kamenčke, ki se jim je izogibal, da so drugi lahko lomastili preko hlovov.

Kot pedagog je stopal po sledu svojega velezaslužnega predhodnika Janečiča, ki nam je ostal v neizbrisnem spominu ravno radi tega, ker ni nikomur vsiljeval posebnih metod. Ko svet še sanjal ni o delovni šoli, smo bili delavni v smislu njenih načel vsi kmečki učitelji, ki nam je pouk temeljil na brazdah kmečke poljanje. Nadzornik ni za to tu, da išče napake; ne, njegova dolžnost je, da požlahtnjuje slabice s cepi, ki jih lomi na zlahtno rodečim drevmi. In tako je on tudi ravnal.

Učiteljstvu je razprostrl svoje dobrohotno srce ob priliki mnogih pevskih koncertov,

mernim besedilom v zlatih črkah. V nedeljo se je po maši zgrnilo domače prebivalstvo k šoli. Navzoče je pozdravil domači šolski upravitelj tov. Sotošek, o pokojnem kralju kot posebnem prijatelju kmetijskega sloja je govoril šolski upravitelj tov. Stefancioza, ploščo šadmo pa je odkril kot zastopnik sreskega načelnika šolski nadzornik Fink Tone ter imel pri tem na prisotne učinkovit nagovor o državljski skupnosti. Z deklaracijo in petjem himne je bila prisrčna slovesnost zaključena.

— Velikonočno potovanje učiteljstva na Oplenac odpade.

— Loterija za zgraditve doma na Jadranu. Oblastni odbor Jadranske straže v Beogradu priredi veliko loterijo, katere čisti dobiček je namenjen za zgraditev doma na Jadranu. Prireditelj je že odobrena. Dobitkov je vsega 1254 med njimi tudi dragoceno darilo Nj. Vel. kralja Petra II., zlata ura z monogramom, srečke razprodaja po 10 Din. Oblastni odbor JS v Beogradu, Terazije 5/II.

Osebnne zadeve

— Napredovali so učitelji(ce) v VIII. skupino: Ferencak Frančiška iz St. Ilja, Podjaveršek Albina iz Roganske Slatine, Beve Marija iz St. Janža, Urbaja Alojzija iz Dofa, Jerše Danijela iz Zagradca.

— Prevedena v X. skupino: Prešeren Josipina, zabav. iz Tržiča.

Učiteljski pravnik

— Š Vprašanje: St. Prv. v Benkovcu. 1) Moja je žena (supruga) umrla 28. II. 1935 kao učiteljica VIII. grupe sa 10 godina i 5 meseći službe. Imamo dete u šestoj godini. Ima li ono pravo na penziju i na koji procenat. — 2) Mogu li ja što dobiti na ime ukopa (sahrane) koji sam izvršio. Za mart joj nisu isplaćena beriva.

Odgovor: ad 1). Po § 147. urad. zakona pripada rodbinska pokojnina vplaćivaču ženi in otrokom, rojenim v zakonitem zakonu in pozakonjenim. — Ker je bila Vaša pokojna žena vplaćivač v pokojninski sklad, pripada tudi po njej rodbinska pokojnina otroku. Po § 139. urad. zakona bi znašala pokojnina 31% od 730.— + 400.— Din. od katerih je vplaćivala v sklad. — ad 2). Po določilu § 95. urad. zakona — Vam pripadajo enomesečni celokupni prejemki pokojne soproge kot pogrebna. Za oba slučaja vložite prošnje.

— Š Povračilo selilnih stroškov za pohoštvo se izvrši le, ako je bilo preseljeno blago stehano, sicer se po določilu § 36.5 uredbe izgubi pravica do povračila za tako preselitev.

Kdor se ima seliti, naj pravočasno prouči zadevno uredbo, katere izveček in navodila so v Roč. katalogu v XXI. poglavju str. 138 do 156; kajti pogreške ni mogoče popraviti z nobeno intervencijo.

— Š V triletno efektivno dobo za periodski povišek po § 52. ur. z. se šteje čas, ki ga je uslužbenec prebil v skupini neprekinjeno ali s prekinitvijo. Primer! N. N. je bil postavljen (napredovan) v II/4. skupino 8. XI. 1930. in bil preveden I. IV. 1931. v IX. skupino. Tri efektivna leta bi bil prebil v tej skupini 7. XI. 1933. Dne I. VIII. 1932. je odšel k vojakom (kadrijski rok) in bil razrešen službe 31. VII. 1932. Do tega dne je bil v IX. skupini 1 leto 8 mesecev in 23 dni.

Ponovno je bil sprejet v državno službo leta 1934. in je nastopil dne 4. VI. 1934. Tri leta dosluži v IX. skupini čez 1 leto 3 mesece in 7 dni t. j. 10. IX. 1935; od tega dne mu pripada I. period. povišek, dne 10. IX. 1936. si pa pridobi pravico za napredovanje v VIII. skupino (§ 49. — rok 4 leta).

ki smo jih prirejali v korist Učiteljskemu konvikt. Koliko je bilo v teh prireditvah truda, more razumeti le oni, ki je kdaj sodeloval. Z dobro voljo, nepriziljenim humorjem je šel preko težav in dosezel krasne uspehe; z njim vse učiteljstvo.

Sprevod se je pomikal po vsem Kranju, od njegove skrajno zapadne ležeče hiše do vzhodne točke mesta... pokopališča.

Toda glej čudo! Ob cestah ni ljudi, ki smo jih vajeni ob takih prilikah, vse trgovine so zastre sredi popoldneva, kakor da je mesto izumrlo. Ozrem se naprej, ozrem nazaj. Ves Kranj je v sprevodu. Črna, zamlakla nit ogromne množice se vije, vije in klič že ob grobu ko obstane krsta tik pred menoj, so borbom na potih preko trnjeve Kalvarije učiteljskega življenja. »Zaželel si me, ko so Te obhajali, prišel sem, a Te nisem motil, ker Te je zapustila zavest, in sedaj si tu, ob meni, na potu, ki si je še ne želim.«

Zadonela je pešem, bridka in tužna. »Ah, kolikokrat sva jo pela skupaj, pod Tvojo taktirko. Tvojim spretnim vodstvom! In kolikim tovarišem in tovarišicam! Zamrazilo me je. Sam sem. Prav sam od one trume veselje, ki sem jo našel v okraju kot absolvent učiteljskega. Sam — v tej množici.

Molče — odkrite glave — korakam v sprevodu — s čuvstvi, ki jih pri drugih ne opažam. Oddolžili so se njegovemu spominu. Raz Narodnega doma sekajo pretrgani akordi sokolskih trobnjač v naše duše — in moja ni hladna.

Poslavljam se ob odprtem grobu. Poslavljam kot tovariš, kot predsednik sreskega društva, kot zastopnik ljubljanske sekcije v imenu 3000 članov, v slovo od 24.000 organiziranih tovarišev(-ic). Pred menoj blešče v solncu jekla sokolskih sabelj, vetric se poigrava s šestimi prapori, ki se sklanjajo nad njegovim grobom, zasnežene planine se ljubko ozirajo v hladno gomilo, kakor da bi mu hotele vrtniti izkazano ljubezen z zadnjim poljubom, tam v ozadju za Košutnikom pa se zbira

AKONTACIJA NA POKOJNINO

Pod Br. 48.673/1 od 30. novembra 1934. je izdal minister financ sledeči odlok:

Glede vprašanja ali ima upokojeni državni uslužbenec pravico na akontacijo na pokojnino z ozirom na dejstvo, da je v uradni zakonik dne 31. marca 1931. predvideno nakazovanje akontacije samo na rodbinske in ne na osebne pokojnine (§ 150. urad. zakona) sem poslal glavni kontrolni dopis br. 47.460/1 od 8. novembra 1934., v katerem sem poudaril, da obstoja dejstvo, da v § 128. urad. zakona od 31. marca 1931. ni predvideno nakazovanje akontacije na pokojnino osebnim upokojencem in da je to vprašanje bilo v istem odnosu do čl. 152. urad. zakona od 31. julija 1923. V čl. 131. zakona o državnem računovodstvu je predpisano, da so dovoljeni začasni izdatki tudi v takih slučajih, ko to minister financ posebej in pismeno odobri. Tako posebno in pismeno odobrenje za izplačilo akontacij na pokojnine se nahaja v odloku ministrstva financ Dr. br. 102.000 od 30. julija 1926. Ker je z odredbami čl. 34. finančnega zakona za 1922/23. dopolnjen čl. 131. zakona o drž. računovodstvu tako, da je minister financ pooblaščen, da more prenesti svojo pravico glede angažiranja izdatkov, kakor tudi izdajanja odredb za izplačilo po čl. 131. zakona o drž. računovodstvu tudi na svoje področne organe, so odloki o akontaciji na pokojnino in odredbe za izplačilo teh akontacij izdajali pred in po razpisu Dr. br. 102.000/26 organi, ki so bili za to pooblaščen s posebnim odlokom ministra financ. Ta postopek je bil podalšan na podlagi čl. 60. finančnega zakona za 1928/29. na podlagi odstavka 6. in 7. rešenja ministra financ št. 2150 od 19. marca 1929. (Službene Novine br. 78 — XXXII od aprila 1929.) in na osnovi člena 51. in 52. pravilnika o poslovnem redu v ministrstvu financ (Službene Novine br. 100 — XXXVIII od 3. maja 1930.), ki je tudi sedaj v veljavi. Po tej razlagi morejo upokojeni drž. uslužbenci prejemati akontacijo na pokojnino, ko pooblaščen organ z ozirom na upravičene primere, v katerih se zaradi administrativnih težav ne more takoj regulirati osebna pokojnina ali ne more takoj izplačati regulirana pokojnina, izda odlok o angažiranju potrebnega izdatka in odredi izplačilo.

S takim sklepom je soglašala glavna kontrola v svoji splošni seji od 13. nov. 1934., o čemer me je obvestila s spisom br. 115.065/34 s tem, da v mejah razpisa Dr. br. 102.000/1926 izdam navodila vsem ministrstvom in ustanovam radi enotnega postopka. Po tej zahtevi in na osnovi § 1. zakona o organizaciji finančne uprave in čl. 6. in 131. zakona o drž. računovodstvu dopolnjenega z odredbo čl. 34. fin.

Lepo boste oblečeni

ako si nabavite tkanine za plašče, kostume ali obleke pri tvrdki

A. ŽLENDER

LJUBLJANA — MESTNI TRG 22

Tvrdka ima ogromno izbiro različnega manufakturnega blaga, res dobrih kvalitete, okusnih vzorcev in barv in skrajno solidnih cen.

Učiteljstvu popust! — Vzorci na zahtevo!

Tovarišu, prijatelju, nadzorniku Rusu

Raz šolskih poslopj kranjskega sreza so zaplapolale črne zastave, v pisarnah so šumljali tenki lističi. Na njih je bila smrt. Ni nam bilo potrebno okrožnic, ne razgovorov, ne tu, ne tam. Kakor da se pripravljamo za pokrajinsko skupščino izpred desetih let; se mi je zdelo, ko sem stopal proti kranjski šoli. Vsi znani borec za učiteljske pravice iz preteklih dobe, vsega posavsko-podravskega ozemlja, so se zbirali po ulicah staroveško trdnjavskega mesta, gorenjske metropole. Z obrazov naših bojevnikov je odseval odraz neustrašne odločnosti, nekake samozvesti, ko so šli vrste, v katere je začela posegati usoda sveta s svojo neizprosno voljo. Prezgodaj. Zima brez predhodne jeseni.

Pred hišo žalosti so se zbirali tovariši in tovarišice mlajše generacije z nekako zavestjo, da polagoma prevzemajo gospodarstvo v domu Hlapca Jerneja, v stavbi velike organizacije, ki so jo vklesali prvi borec na trdi skali neplodne zemlje. Pred njimi se umikajo, padajo. Bohotno je brstje, a brstja ni brez ko-

obraz neba v temne gube, ki so nas ogražale na povratku proti podgorskim domovom. Ob vseh cvetja je sklenjen živ venec, ki si ga je spletal pokojnik v srezi 39 let. Srce ob srcu. Mladina in Sokol, tovariš in tovarišica, od blizu in daleč, meščan in kmet, gospos in siromak, ves srez je tu. Odjeknili so tužni akordi gasilske godbe, in proti nebu so se vzpel vzdihljaji krasne nagrobnice številnega zbora. Poslavlja se Sokol, proslavlja ga kulturni delavec, in s cvetjem — poezije polnih čuvstev — zagane gomilo — tovariš v imenu starih prijateljev, ogromna množica se razide, za njimi buči vihar. Duše so nam mračne.

Pozabljene bodo naše anekdote, ki jih je on tako hudomušno spletal od šole do šole, da je svoji službi omilil obraz, pridobil si zaupanje.

Bil si nam tovariš — Vilko — in mi Ti ostanemo tovariš s hvalnimi spomini.

Josip Lapajne.

† Viljemini Nepužlanovi

Umreti, bratje, težko ni, pustiti nade, to boli...

Komaj je dahnila pomlad na zemljo svoje prvo cvetje in šo zažgoleli prički v pomladanski dan, je zlomila kruta smrt cvet Tvoje življenjske pomladi, saj bi šela v nekaj dnevi šele 25 let. Vsa cvetoča snovanja Tvoje mladosti, vsi upi in nade, katerih je mladost tako silno bogata, so se razblinili nenadoma v nič.

Komaj si dobila skromni košček kruha, ki si se ga tako veselila, komaj si stopila otrok med otroke in se jih oklenila z vso svojo mehko dušo, že ležiš v mrtvašnici, posuta s cvetjem in zelenjem.

Ko si bila pred 14 dnevi še pri učiteljskih pevskih vajah, si pripovedovala, kako lepo je v Bohinjski Srednji vasi, kako si srečna, da si po dolgem čakanju dobila v novembru lanskega leta tako lep kraj v podnožju veličastnih planin med našimi dobrimi Bohinjci.

zakona za 1922./23. predpisuje glavna kontrola sledeče

navodilo

za izplačilo akontacij pokojnine:

1. Zahteve za izplačilo pokojnine se morejo naslavljanj ministrstvu financ (splošni oddelček) šele tedaj, ko to rešenje o reguliranju pokojnine potrdi glavna kontrola.

2. V izjemnih in upravičenih primerih, ko se zaradi administrativnih težav ne more takoj regulirati pokojnina ali ne more takoj izplačati regulirana pokojnina, se more ministrstvu financ (splošni oddelček) nasloviti zahteva za izplačilo akontacije na pokojnino v soglasju s čl. 131. zakona o državnem računovodstvu.

3. V zahtevi za izplačilo akontacije na pokojnino se mora označiti a) nesporna službena leta, priznana za pokojnino, b) vsota, ki se naj izplača a) konto pokojnine in c) kraj, v katerem se upokojeni uslužbenec stalno naseli.

4. Vsota akontacije pokojnine ne sme presegati 2/3 one vsote, ki pripada dotičnemu uslužbencu po zadnjih zakonskih predpisih na račun pokojnine, brez drag. doklade, ki se bo izplačevala poleg odobrene akontacije po predpisih, ki so za to veljavni.

5. Po zahtevi za izplačilo akontacije na pokojnino se izda odlok za angažiranje izdatkov ter se izda naredba za izplačilo na podlagi pooblastila iz čl. 51. in 52. pravilnika o poslovnem redu ministrstva financ.

6. Ko bo pokojnina definitivno regulirana in ko rešitev o reguliranju pokojnine odobri glavna kontrola, se izda na zahtevo pristojnega resora odredba za izplačilo na podlagi pooblastila iz čl. 51. pravilnika o poslovnem redu v ministrstvu financ. V tej odredbi za izplačilo se mora označiti številko spisa, s katerim je odobreno izplačilo akontacije z odreditvijo, da pristojna blagajna o priliki izplačila regulirane pokojnine izvrši obračun med vsoto, ki je bila izplačana a) konto pokojnine in b) vsoto, ki se ima izplačati po rešitvi o reguliranju pokojnine.

7. Radi točne evidence akontacij posveti osebni in pokojninski odsek splošnega oddelka ministrstva financ največjo pažnjo temu, da v obstoječi kontrolni akontaciji zabeleži sledeče podatke: a) priimek in ime, prizadetega, b) številko odredbe za izplačilo akontacije, c) znesek akontacije, d) datum, od katerega teče akontacija in d) blagajna, ki izplačuje akontacije.

8. Odredbe točk 1., 3. in 4. tega navodila se nanašajo samo na osebne pokojnine. V pogledu izplačil akontacij na rodbinske pokojnine se postopa po 2. odstavku § 150. zakona o uradnih in 2. odstavku § 156. zakona o drž. prometnem osebju v zvezi s točko 5., 6. in 7. tega navodila.

Gornji odlok je odobrila tudi glavna kontrola z odlokom splošne seje štev. 123.991 od 7. decembra 1934.

Naša gospodarska organizacija

Učiteljski dom, reg. zadr. z o. z. v Ljubljani.

VABILO

na VII. redni občni zbor Učiteljskega doma, reg. zadr. z omeje. zav. v Ljubljani, ki bo 23. aprila 1935. v sobi odsekov JUU, Francišanska ulica 6 v Ljubljani. Začetek ob 8.30.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo tajnice.
3. Računski zaključek za leto 1934.

Kako si se veselila turneje po Bolgariji! Misliše bomo nate, draga tovarišica, ko bomo gledale bolgarska rožna polja, prinesle Ti bomo cvetja in Ti zasadile na grob bolgarsko vrtičko v spomin.

Ko Ti bo zadonela na grobu zadnja pesem v pozdrav in bo pokrila zemlja Tvoje mlado telo, bo za nas vse opomin, da se urednici v življenju le malo upov in da življenje v današnji težki dobi človeku v ničemer ne prizanaša.

Vse si naredila, kar si mogla, Ti iskrena, skromna duša. Ostal bo v naših srcih lep in svetel spomin nate.

† Kunc Ivan

Tovarišu s Sočnih bregov v slovo.

Ravnokar smo Te položili v varno zemljsko naročje svobodne domovine, da počakaš plačila za svoje 32 letno prosvetno delo.

Tam ob naši bistri Soči na levem bregu v gorskem Kalu si začel strmo učiteljsko pot

4. Poročilo o kupljenem domu.
5. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob napovedani uri, bo čez pol ure drug občni zbor ki sklepa neglede na število navzočih zadržnikov.

V smislu § 16. zadržnih pravil je računski zaključek razpoložen v poslovni pisarni vsem zadržnikom 14 dni po razglasitvi tega vabila.

Načelstvo Učiteljskega doma v Ljubljani,
dne 1. aprila 1935.

Stanko Vrhovec, s. r.,
načelnik.

Zora Rugelj, s. r.,
tajnica.

—g Za Socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I Zedinitelja so darovala sreska društva JUU: Petrinja 570 Din; Kočevje Din 1000.—; Smederevo - Podunavsko 155 Din; Laško 300 Din; Kotor 500 Din; Vranje Din 641.— in Stevan Tanovič zbirka Din 100.—. Skupaj Din 3266.— prej objavljeno 44.320/50 dinarjev. Skupna vsota Din 47.586/50.

Učiteljska tiskarna

—t Sprejemni izpit za srednje šole. Profesor dr. Kozina in Mlakar sta izdala brošuro, ki obsega snov za sprejemni izpit za srednje šole. V osnovni šoli ne pripravljajo učencev za srednje šole, saj studira le majhen odstotek naše podeželske mladine, zato bo knjižica prav dobro služila vsem, ki so namenjeni v gimnazijo ali meščansko šolo. Ko predelajo knjižico si bodo učenci utrдили oziroma pridobili znanje, ki jim bo potrebno za sprejem, še bolj pa bo služila kot podlaga za dober napredek v gimnaziji ali meščanski šoli. Knjižico je založila »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Dobi se tudi v vseh knjigarnah. Cena brošurani knjižki je 10 Din.

—t Odobrenje kraljeve slike. Glasom odobrenja pisarne Njegovega Veličanstva kralja in umetniškega oddelka Ministrstva prosvete pod EN. br. 13.833 od 14. decembra 1934. in po odobritvi Ministrstva notranjih zadev je odločilo navedeno Ministrstvo pod štev. III. 3191 od 21. decembra 1934, da se za vse državne in samoupravne urade ter šole nabavijo slike Njegovega Veličanstva Petra II. dela dvornega slikarja J. Uhljaka, katere se prodajajo v korist voj. invalidom. Slika kralja v kraljevskem oblačilu, format 60 × 80 cm 80 Din. Slika kralja v kraljevskem oblačilu, format 40 × 50 cm 40 Din. Slika kralja v sokolskem kroju, format 50 × 70 cm 60 Din. Za cenjena naročila se priporoča Učiteljska knjigarna v Ljubljani in podružnica v Mariboru.

—t Novodobna pisava v luči sodobne pedagogike. Pisava z ostronokastim prešom, katere je pri nas v večini šol, kot zunanji znak starega pisalnega pouka še danes običajna, se je preživela. Zahteva naj bi učenci uporabljali pri pisanju širokokoničasta peresa, pa se zdi nekaterim naravnost revolucionarna. Ali ni bil prehod od gospega do jeklenega peresa, ki ga je doživel prejšnji rod večji prevrat, kakor je zamenjava ostronokastega peresa za topokoničasto pero, ki za njo stremijo novodobne zahteve?

V te svrhe smo naročili več knjig v novodobni pisavi, ki vam jih tu navajamo:
Dr. Ivan Matko: Novodobna pisava v luči sodobne pedagogike in šolske higijene. 10 Din. Redis Schrift 6 Din. Redis Ornamente 9 Din. Redis Antiqua 9 Din. Zeichen mit der Redis Feder 42 Din. Lustige Rediszüge 10 Din. Mit Sütterlin zur Schül. und Lebenschrift 60 Din. To-Unziale 9 Din. To-Kurzive 9 Din. Vom Punkt zum Entwurf (Die Farbenwelt in Federzügen) 54 Din. Elementare Entwicklung

1903., kamor si prišel iz koprškega učiteljskega poln sladkih nad. Oznanjal si tam vero ljubezni do rodne grude in njene lepe materine besede, ki smo mi učili par desetletij. Preselil si se v Soško dolino na desni breg v prijazni Ročinj in 1909. si ustanovil tu lastno gorko ognjišče.

Ob bistri Soči si ustvaril svojo lastno družinsko srečo z ljubljeno ženo in vzornim sinom, ki danes plakata za dobrim možem in skrbnim očetom. Tudi mi, Tvoji tovariši, Te ohranimo v svetlem spominu.

Prepričani smo vsi, da Te še ljubijo naši tam ob Soči. S svojim mirnim smehljajom nastopim si združeval pri svojem narodnem in prosvetnem delu moško resnobo in plemenito dobronost, da smo Te ljubili vsi stanovski tovariši, ki smo Te spoznali. Klasična je bila Tvoja miroljubnost, ki je osrečevala naš narod v ljubezni do doma in se strnila z rodno grudo.

Tebi se je spoznala srčna želja, da si izročil sveto zemljo svojih dedov svojemu rodnemu potomcu, a ni se Ti posrečilo žarko hrepenenje, da bi lepoto vseh krajev svojega mladostnega narodnega in prosvetnega delovanja videl. Tvoje poslednje besede, ki si mi jih povedal pri našem zadnjem pozdravu na ulici so bile: »Nikjer ni tako lepo, kakor tam ob Soči!«
A. U.

Vsak učitelj(ica)

je lahko član

Učiteljske tiskarne!

des Ornamente 72 Din. Der Papierschnitt mit Tif-Schneidefeder 54 Din. Der Transparent-Papierschnitt (Leuchtbilder für Fensterbilder, Krippen u. Laternen) 9 Din.

V zalogi imamo tudi vse vrste peres, katera se rabijo za te pisave. Učiteljska knjigarna v Ljubljani, podružnica v Mariboru.

—t Šolski mladini za pirhe. Se vedno mladino najbolj razvlečite z bogato ilustrirano, pouka, smeha in drugih nedolžnih vragolij polno knjigo Manice Komanove: »Zgodbe, slike, šale...« Založba Učit. knjigarn. Dobi se tudi po vseh drugih knjigarnah, po znižani ceni 30 Din.

Mladinska matica

—mm Velikonočna številka »Našega roda« izide prej kot običajno, tako, da jo lahko dobijo naši naročniki že pred velikonočnimi prazniki. Opozorjamo na to naše poverjenike.

—mm Za velikonočne praznike vam nudi Mladinska matica vse knjige svoje založbe s 25% do 50% popustom.

—mm One šole, ki niso naročene niti na 1 številko »Našega roda« in so dobile list na vpogled s prošnjo, da se nanj naroče ali pa ga vrnejo, tega pa niso storile, so še enkrat naprošene, da prejete številke vrnejo.

—mm V rednih publikacijah izidejo letos:
1. Kresnice VIII. z najrazličnejšimi zanimivostmi iz prirodoznanja, prirodoznanja, zemljepisja itd.

2. Fr. Bevk: Pastirski izredno lepa in napeta povest iz življenja naših mladih pastirjev.

3. Bambič: Čudovite prigode mladega Pasjeglavca, 4 barvna slikanica, ki bo posebno slastičica za naše najmlajše.

4. Dr. R. Andrejka: Po Sloveniji naokrog, delo, ki nam pokaže lepote, zanimivosti in važnosti naših krajev. Vse štiri knjige bodo bogato ilustrirane.

—mm Zagrebški »Obzor« od 30. marca govori v članku »Bibliografski podatki o slovenski književni produkciji« tudi o pomenu Mladinske matice za razvoj slovenske književne produkcije in se čudi predvsem veliki nakladi naših rednih publikacij. »Male Crkvene i šolske novine«, ki jih izdajajo gradiščanski Hrvati, so prinesle v svoji zadnji (7.) številki 2 prevoda iz »Našega roda« in sicer »Prebujenje« od H. Ahacičeve z ilustracijami in članek o pisanici, ki ga je napisal za »Naš rod« ravnatelj Novaki. »Jugoslovenec« je ponatisnilo v svoji zadnji številki K. Širokovo pesem »Tri kaplje krvi«.

Šolski radio

—r XXVI. teden. V torek dne 9. aprila bo predaval 6. Vojko Jagodice: Spominu blagopojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja ob zaključku globoke žalosti. Dne 9. aprila bo preteklo 6 mesecev, odkar je tragično preminul naš veliki kralj. V teh 6 mesecih od njegove smrti pa do danes so zadobile vezi, ki so vezale velikega pokojnika in ljudstvo čudovito veličastne oblike. Zgodilo se je, kar se zgodi pri vseh velikih borih z duhom in mečem za narod in državo, da postanejo s smrtjo poveljani in tako zapisani v zgodovini. In kakor se z vsako smrtjo pokaže, koliko je kdo storil dobrega, tako se je pokazalo tudi po smrti našega pokojnega kralja, da je bilo vse njegovo življenje v službi za bodočnost močne domovine. Zato je naša sveta dolžnost, da se ga spominjamo z ljubeznijo in hvaležnostjo.

V petek 12. aprila bo predavala ga. Andreja Grum Skuljeva: Kmetijski dom se pripravlja za Veliko noč. Razpored. 1. Cvetna nedelja. 2. Veliko čiščenje. 3. Peka. 4. Veliki petek. 5. Blagoslov in vstajenje.

—r V kmetijskem radiu bo ob 7.30 v nedeljo 7. aprila predaval g. inž. Sadar Vinko: Kmetijska posvetovalnica.

Stanovska organizacija JUU

iz društev: Vabila

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO V LOGATCU bo zborovalo v soboto dne 13. aprila 1935. ob 8. uri v osnovni šoli na Rakeku po sledenem dnevnem redu: 1. Poročilo odbora, 2. Konstituiranje odsekov, 3. Gospodarski dan (referira tov. Fr. Mercina), 4. Predlogi. — Ker je zborovanje posvečeno v prvi vrsti našim gospodarskim ustanovam, ki tvorijo hrbenico organizacije, pričakujemo polnoštevilno udeležbo.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO V ORMOŽU bo zborovalo v soboto 6. aprila t. l. ob 9. uri v Ormožu in sicer v dvorani ormoškega kina. Razen običajnih točk je na dnevnem redu predavanje tovariša predsednika Lj. Belšaka o T. G. Mašaryku in predavanje tov. A. Debenaka od St. Marjete »Od Sumave do Tatera«, s sklopičnimi slikami.

Ker zborujemo v kinu, si lahko mislite, da bo še nekaj navrženo. — Polnoštevilno udeležbo pričakujemo.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DES. BREG bo zborovalo dne 13. aprila 1935. ob 9. uri v Narodnem domu po sledenem dnevnem redu: 1. Poročilo predsednika, 2. Formiranje članstva v delovne zajednice, 3. Učiteljski gospodarski dan: dialog — Hren in Vranc.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v ponedeljek dne 8. aprila 1935. z začetkom ob 9. uri in sicer v prostorih državne narodne šole v Lescach. — Dnevni red: 1. Poročilo funkcionarjev, 2. Referat: Učiteljski gospodarski dan, Reorganizacija društvenih zborovanj, 3. Poročilo o zborovanju upraviteljev na Jesenicah, 4. Došli dopisi, 5. Ustanovitev društvenega orkestra, 6. Slučajnosti. — Odbor vabi vse tovariše, ki so člani društvenega pevskega zbora, da temeljito naštevirajo svoje glasove.

Udeležba je obvezna za vse članstvo. Na svidenje!

—JUJ SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA bo zborovalo v soboto 13. aprila v Pečarovicah. Začetek ob 9. uri.

Na dnevnem redu je aktualno predavanje tovarišice Jezovškove, poročilo odsekov, društvene zadeve z dopisi, praktična navodila tov. Tita iz sadjarske stroke, gospodarski dan, slučajnosti.

Odbor.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO V LJUTO-MERU bo zborovalo v soboto 13. aprila v Radencih. Gospodarsko predavanje je poleg običajnih točk na programu. Začetek ob 10. uri. Zborovanje je celodnevno! V svrhu žigosanja prinesite s seboj članske karte! — V četrtek 11. aprila pa bo v Radencih ob 4. uri popoldne odbora seja, h kateri sta vabljena tudi tov. Porekar, kot poverjenik za »Učit. samopomoč in tov. Korošak, kot poverjenik »Učit. tiskarne«.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO KOZJE bo zborovalo dne 6. aprila 1935. ob 11. uri v Sv. Petru pod Sv. gorami. — Dnevni red: 1. Zapisnik, 2. Dopisi, 3. Referat tovarišice Zabet Franke: »Vzgoja deklet, ki zapuščajajo šole«, 4. Predlogi in nasveti, 5. Slučajnosti. Oseki zborujejo 1/2 ure pred pričetkom zborovanja.

Odbor.

—SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA je zborovalo dne 4. marca 1935. na Ovišah z začetkom ob 9. uri. Zborovanja se je udeležilo nad 70 članov.

Po otvoritvi zborovanja je predaval bivši minister gospod. Mohorič o sodobnih gospodarskih problemih naše mlade države. Zanimivo in instruktivno je opisal v svojem predavanju stanje našega gospodarstva, posebno natančno pa je orisal ozadje kmetijskega gospodarstva v naši državi. Temeljito je seznanil članstvo s perečim vprašanjem o kmetijskih dolgovih in o njih likvidaciji, o denarnih vprašanjih in o naših denarnih zavodih, o znižanju obrestne mere ter o inflaciji in deflaciji. V svojem predavanju je posvetil gospod. predavatelj veliko pažnjo tudi sodobnim socialnim vprašanjem. Poročal je o možnosti zaposlitve delavstva v industrijskih podjetjih o borzi dela, o brezposelnosti in njenih vzrokih, o zapostavitvi domačega delavstva pri velikopoteznih javnih delih, o državnih financah, o tujskem prometu in mnogih drugih aktualnih problemih.

Nad dve uri trajajoče predavanje je nagradilo članstvo z glasnim odobravanjem. Predavanje je sledila kratka in živahna debata. Tovariši predsedniki se je nato zahvalil v imenu društva gospodu predavatelju za uspešno predavanje.

Prečitali so se došli dopisi. Nekateri dopisi so izvali prav živahne debate, zlasti dopisi sekcije o članskih izkaznicah, o učiteljskem dnevu in o reorganizaciji društvenih zborovanj. Obravnaval se je tudi neki spor med društvenim predsednikom in sekcijo, ki pa še ni likvidiran.

Na predlog tovariša predsednika je članstvo sklenilo, da bo v mesecu marcu na Jesenicah zborovanje za upravitelje z dnevnim redom: Upraviteljevo uradovanje in uradni dopisi. Zborovanje za vse članstvo naj se vrši v začetku aprila v Lescach.

Uspelo zborovanje je zaključil tovariš predsednik ob 13. uri.

Baebler Leopold, preds. Puntar Vilko, taj.

—JUJ — UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ GORNJI GRAD je zborovalo dne 18. marca 1935 v Mozirju.

Od 52 včlanjenih je bilo navzočih 33 t. j. 60%.

I. Predsednik tov. Rozman se je v uvodnem govoru spomnil predvsem visokega rojstnega dne predsednika bratske CSR Masaryka in ga orisal kot filozofa, državnika in junaka. Pozdravil je navzočega g. kmetijskega referenta in nove člane. Omenil je vse važnejše nove uredbe oblasti, ki se tičejo šole in učiteljstva, predvsem one o obveznem zdravniškem pregledu, ki zopet zadene naš materialni položaj.

II. Glede sreske kmetijske razstave se je sklenilo:

a) Material naj se potom šolarjev nabira postopoma.

b) Zainteresirati je treba predvsem kmetovalce.

c) Vsak oddelček razstave bo vodil strokovnjak, ne učitelj.

d) Za gmojne podpore se bo prosilo banovino, srez, kmetijske institucije in občine.

e) Razstava bo meseca oktobra v Mozirju v Sokolskem domu.

f) Ob času razstave bo istotam zborovanje.

III. O eventualni dekoncentraciji politične uprave in šolskem zakonu so izčrpnio in včrpnio razpravljali tovariši Rozman, Predan, Petrač in Kolar. Predlogi, ki so jih stavili so bili v celoti sprejeti. Tov. predsednik in tajnik sta se poverila, da te predloge sestavita v primeren elaborat in ga predloži sekciji.

IV. O vprašanju izvenšolskega dela in drugih perečih problemih učiteljskega stanu